

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 9P/174/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1623202684
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurnotová
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2024:1623202684.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou JUDr. Janou Kurnotovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. A., nar. XX.XX.XXXX, dočasne umiestnený v Centre pre deti a rodiny Pezinok, so sídlom Nová ulica 9, Pezinok, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, dieťa rodičov: matky B. A., C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. a otca E. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A., o návrhu Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Malacky, so sídlom Záhorácka 2942/60A, Malacky, na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje nad maloletým A. A., nar. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Pezinok, Nová ul. 9, Pezinok.

Súd určuje rodičom maloletého lehotu jedného roka na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloletého.

Matka B. A., nar. XX.XX.XXXX, je povinná prispievať na výživu maloletého A. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, a to počnúc právoplatnosťou rozsudku vo výroku o zverení maloletého do ústavnej starostlivosti, ktoré výživné bude zasielať na účet zariadenia, v ktorom je maloletý umiestnený, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Otec E. A., nar. XX.XX.XXXX, je povinný prispievať na výživu maloletého A. výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona mesačne, a to počnúc právoplatnosťou rozsudku vo výroku o zverení maloletého do ústavnej starostlivosti, ktoré výživné bude zasielať na účet zariadenia, v ktorom je maloletý umiestnený, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

Súd zrušuje neodkladné opatrenie nariadené uznesením tunajšieho súdu č. k. 9PPOm/3/2023-46 zo dňa 03.11.2023 v časti výroku o dočasnom zverení maloletého A. do Centra pre deti a rodiny Pezinok.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 27.11.2023 sa navrhovateľ - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky domáhal nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletým A. v Centre pre deti a rodiny Pezinok a aby súd určil rodičom povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa mesačne vždy do 15. dňa mesačne vopred na účet zariadenia.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že maloletý A. bol so svojimi 4 súrodencami A. D., nar. XX.XX.XXXX, A. F., nar. XX.XX.XXXX, A. G., nar. XX.XX.XXXX a A. H., nar. 01.12.2018 na základe uznesenia Okresného súdu Malacky č. k. 9PPOm/3/2023 zo dňa 03.11.2023 zverený do starostlivosti Centra pre deti rodiny Pezinok (ďalej ako „CDR Pezinok“). Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky, odbor sociálnych vecí a rodiny vedie rodinu v evidencii sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej ako „ÚPSVaR Malacky“) od roku 2014 a to na základe podnetu od detskej lekárky o nepravidłných návštevách rodiny v detskej ambulancii. Už v minulosti boli súrodenci maloletého zverení do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pezinok. Matka počas umiestnenia maloletých detí v CDR Pezinok porodila ešte ďalšie tri maloleté deti, pričom všetky okrem maloletého A. sú už toho času osvojené. Po prepustení otca z ÚVTOS a následného liečenia si rodina prenajala byt v Malackách, kde už začali prebiehať aj krátkodobé pobyty maloletých detí v ich domácnosti. Následne sa rodičia maloletých presťahovali do 2 – izbového prenajatého bytu v meste Stupava s tým, že tam mali vytvorené podmienky pre maloleté deti. Manželia A. si najskôr podali návrh na vydanie neodkladného opatrenia na zverenie maloletých dievčat do ich starostlivosti, s tým, že si chcú zobrať deti z CDR Pezinok postupne. Následne sa po určitom čase rozhodli podať si aj návrh na zverenie maloletých chlapcov do ich starostlivosti. Okresný súd Malacky návrhom rodičov vyhovel a neodkladným opatrením č. k. 9P/208/2022 nariadil CDR Pezinok, aby maloleté dievčatá odovzdal do starostlivosti rodičov a následne uznesením č. k. 9P/258/2022 nariadil CDR Pezinok, aby odovzdal do starostlivosti rodičov aj maloletých chlapcov. Rodičia si následne podali aj návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti. Situácia v rodine sa však neustále zhoršovala, rodina prišla o bývanie v A., boli nútení sa presťahovať do D. s čím súviseli aj problémy so zanedbávaním povinnej školskej dochádzky a zanedbávaním zdravotnej starostlivosti. Rodine bola ponúknutá spolupráca s CDR Malacky, s čím súhlasili, avšak problémy vznikli už na začiatku, kedy sa rodina ani nedostavila na prvé stretnutia. Následne bola spolupráca zo strany CDR Malacky ukončená s tým, že rodina je nespolupracujúca. Rodičia už vtedy starostlivosť o maloleté deti zvládali s veľkými ťažkosťami, pričom maloleté deti, keď aj do školy prišli, neboli riadne pripravené, častokrát nemali ani školské pomôcky a mal. F. v škole prepadla. V septembri 2023 sa rodina opätovne presťahovala do A.. Následne bola rodine ponúknutá spolupráca s občianskym združením Návrat. Otec maloletých spoluprácu odmietal, avšak matka so spoluprácou súhlasila. S rodičmi sa však občianskemu združeniu veľmi ťažko spolupracovalo, pravidelne sa stávalo, že na dohodnuté termíny rodičia nereagovali, zamlčovali sa a vyhľadali ich pomoc len v prípade, že potrebovali materiálnu pomoc a to vo forme oblečenia a potravinového balíčku. Situácia v rodine sa vyhrotila dňa 23.10.2023, kedy nám bola z Občianskeho združenia Návrat zaslaná správa, v ktorej sa okrem iného uvádzalo, že rodina žiadala nielen potravinovú pomoc, ale aj pomoc ohľadom ošatenia maloletých detí. Zároveň sa zistilo, že má rodina nedoplatky v meste A. a taktiež im bola udelená pokuta v sume 250 eur za zanedbávanie povinnej školskej dochádzky maloletých detí. U maloletých sa opätovne vyskytli neospravedlnené hodiny, ktoré rodičia so školou nekonzultovali a aj napriek tomu, že im bolo odporúčané, aby školské zariadenie navštívili, neospravedlnené hodiny u maloletých detí pretrvávali. Matka uvádzala, že otec maloletých pracuje, avšak aj počas návštevy daného združenia, ako aj počas návštevy ÚPSVaR Malacky v danej rodine sa otec maloletých zdržiaval v domácnosti a spal vo vedľajšej miestnosti. Záverom správy vyplynuli aj také závažné skutočnosti, že rodina bola z danej domácnosti vysťahovaná a toho času sa matka aj s maloletými deťmi zdržuje u kamarátky, pričom nemajú zabezpečené riadne bývanie, ani stabilné prostredie pre maloleté deti. Taktiež sa zistilo, že manželia toho času nežijú v spoločnej domácnosti. Matka tak ostala na starostlivosť o maloleté deti sama s tým, že nemá kde bývať, nemá dostatok finančných prostriedkov. ÚPSVaR Malacky zistil, že matka sa nachádza u svojej sestry v obci E. I., ktorá žije v mobilnom dome, ktorý pozostáva z jednej miestnosti a okrem sestry a jej manžela tam žije ešte ďalších 7 maloletých detí. Z daného hľadiska nie je možné, aby sa tam s maloletým A. a ďalšími jej deťmi dlhodobo zdržiavala. Dňa 02.11.2023 rodičia sami navštívili ÚPSVaR Malacky s tým, že toho času spolu už nežijú – otec maloletých žije v meste A. a matka maloletých žije v obci E. I. u svojej sestry, kde nie sú vhodné podmienky a žiadali o okamžité umiestnenie maloletých detí do CDR Pezinok.

3. Rodičia maloletého na pojednávaní dňa 18.01.2024 uviedli, že s návrhom na nariadenie ústavnej starostlivosti nesúhlasia, keďže už majú stálu prácu a zamestnávateľ im poskytuje aj bývanie s tým, že im tam umožňuje byť aj s deťmi. Chceli by si zobrať do starostlivosti všetky deti, nie len A.. Veľmi trpia tým, že sú s deťmi oddelení, tak isto trpia aj deti. Chceli by deti do svojej starostlivosti čo najskôr. Výživné platiť chcú, ale CDR im stále nedalo číslo účtu.

4. Na pojednávanie dňa 23.04.2024 sa rodičia nedostavili. Súd musí v zmysle ust. § 31 C.m.p. v konaní pokračovať a rozhodnúť aj keď je účastník nečinný. Súd podľa § 180 C.s.p. rozhodol na pojednávaní

v neprítomnosti rodičov maloletého, ktorí svoju neúčasť na pojednávaní neospravedlnili, napriek tomu že mali predvolanie na pojednávanie riadne a včas doručené. Podľa § 111 ods. 3 C.s.p., ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

5. Súd sa oboznámil s návrhom a vykonal dokazovanie obsahom poručenského spisu maloletého vedeného tunajším súdom, výsluchom prítomných účastníkov a listinnými dôkazmi založenými v spise, a to lustráciou rodičov v Sociálnej poisťovni, odpisom z registra trestov rodičov, výpisom z centrálnej evidencie priestupkov rodičov, správou o povesti na rodičov, potvrdením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky o vedení rodičov v evidencii uchádzačov o zamestnanie, potvrdeniami Sociálnej poisťovne a ÚPSVaR o vyplatených dávkach rodičom, správami Centra pre deti a rodiny Pezinok a správami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo šetrenia pomerov, rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 8P/37/2020-91 zo dňa 18.12.2020 a rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 9P/208/2022-137 zo dňa 07.12.2023, z čoho zistil nasledovný skutkový a právny stav.

6. Neodkladným opatrením tunajšieho súdu č.k. 9PPOm/3/2023-46 zo dňa 03.11.2023 bol maloletý A. spolu so svojimi súrodencami (F. nar. XX.XX.XXXX, D. nar. XX.XX.XXXX, G. nar. XX.XX.XXXX a H., nar. XX.XX.XXXX) okamžite dočasne zverený do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pezinok, z dôvodu, že rodičia nezvládali starostlivosť o maloletého a jeho súrodencov, prišli o bývanie a matka bývala s maloletým A. a jeho súrodencami v nevyhovujúcich podmienkach. Rodičia sa dostavili na ÚPSVaR a sami žiadali umiestniť maloleté deti do CDR.

7. Zo správy obce E. I. zo dňa 03.01.2024 súd zistil, že obec s rodičmi maloletého neriešila žiadne problémy, obci nie je známe ako žijú ani to či sú zamestnaní. Z potvrdení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 07.12.2023 súd zistil, že rodičia nie sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie a v súčasnosti im nie sú vyplácané žiadne dávky. Zo správ Sociálnej poisťovne vyplynulo, že rodičia nepoberajú žiadne dávky sociálneho postenia. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni súd zistil, že matka je od 30.03.2024 zamestnaná na dohodu v spoločnosti F. J. s.r.o., vymeriavací základ nebol uvedený. Otec je podľa lustrácie zamestnaný na dohodu od 01.12.2023 v spoločnosti K. L. s.r.o., s vymeriavacím základom v priemere 174 eur mesačne. Predtým bol zamestnaný na dohodu v spoločnosti F. J. s.r.o. a to v období od 22.12.2022 do 31.10.2023 s vymeriavacím základom mesačne v priemere 162,45 eur. Uvedení sú aj ďalší zamestnávateľia, u ktorých mal otec pracovať v priebehu roku 2023 na dohodu, avšak je pri nich uvedený vymeriavací základ vo výške 0 eur.

8. Podľa správy Centra pre deti a rodiny Pezinok zo dňa 12.12.2023 a 22.03.2024 bol maloletý umiestnený do ich zariadenia dňa 03.11.2023 spolu so súrodencami a bol z dôvodu nízkeho veku umiestnený v profesionálnej náhradnej rodine. Pri umiestnení bol maloletý vyšetrený detskou pediatričkou so záverom zavesenia. Maloletý sa po náročnej fáze po umiestnení začal postupne adaptovať, má dobrý vzťah s profesionálnou náhradnou rodinou. Rodičia zaplatili od umiestnenia maloletého A. jeden krát vyživovaciu povinnosť vo výške 36,83 eur matka a otec vo výške 36,83 eur. Vyživovaciu povinnosť nemali určenú v neodkladnom opatrení. O maloletého sa rodičia zaujímajú, telefonuje matka, otec bol účastný na osobných stretnutiach, ktoré sa realizovali v dňoch 02.01.2024 a dňa 17.01.2024. Dňa 07.02.2024 sa uskutočnila vychádzka matky, jej sestry a maloletých detí. Dňa 02.01.2024 sa na stretnutí matka rozčuľovala, že maloletý A. k nej nechce ísť a že je to preto, lebo vinou pracovníčky ÚPSVR im bol maloletý odobratý. Matka to dávala za vinu všetkým zúčastneným. Otec sa ju snažil upokojiť, aby sa k tomu nevracala. Doniesli deťom darčeky. Matka chcela vedieť, ako a kde maloletý A. žije, PNR ju upokojila tým, že sama má svoje 4 biologické deti, takže maloletý A. je obklopený deťmi. Otec ukazoval deťom strieľanie z kuše. A. chodil najviac za maloletou D., má k nej vytvorenú vzťahovú väzbu. Dňa 17.01.2024 sa uskutočnilo stretnutie s oboma rodičmi aj maloletými deťmi. Otec sa venoval najviac G., matka sa venovala všetkým deťom rovnako. Maloletý A. chodil najčastejšie za D.. Rodičia pracujú na smeny, bývanie majú naviazané na prácu. Za 2 izbový byt platia 200 Eur mesačne. V dňoch 06.03.2024 — 08.03.2024 sa uskutočnil pobyt maloletého A. v domácnosti rodičov. Od pobytu detí u rodičov v domácom prostredí sa neuskutočnila žiadna vychádzka ani návšteva v zariadení. Náročná fáza bola aj pri návrate maloletého z návštevného pobytu rodičov, kde pri návrate maloletého z domácnosti rodičov bol A. plačlivý, kričal zo sna, bol chorý. Matka pri návrate maloletého sama reflektovala, že to bolo pre nich veľmi náročné, nakoľko aj on pri pobyte doma plakal, matka ho nevedela utíšiť, povedala, že ak by nemala D. samostatne by to nezvládla. S matkou bolo dohodnuté,

že návštevy v domácnosti rodičov a následné prinavrátania do prostredia profesionálnej náhradnej matky nie sú pre maloletého A. vhodné, nakoľko to veľmi prežíva a zažíva opätovnú traumatizáciu. Po jeho návrate z posledného návštevného pobytu bolo pozorované značné zhoršenie emocionálneho a psychického stavu maloletého. A. vykazoval známky citovej deprivácie, čo sa prejavovalo nočným budením, vykrikovaním zo sna, a zvýšenou úzkosťou. Tieto prejavy sú indikatívne pre traumatizáciu a môžu signalizovať hlbšie psychické problémy spojené s návštevnými pobytmi. Napriek úsiliu o vytvorenie pozitívneho prostredia pre stretnutia bolo zrejmé, že tieto interakcie mali na A. negatívny vplyv. Možné vysvetlenie tohto javu spočíva v konfliktnnej alebo neistej prítomnosti biologických rodičov, čo mohlo v maloleťom vyvolávať zmiešané pocity a neistotu. Na základe pozorovaní a hodnotení vplyvu návštevného pobytu na emocionálnu a psychickú pohodu maloletého A. bolo odporúčané dočasné pozastavenie návštevných pobytov s biologickými rodičmi, aby sa umožnilo maloleťmu stabilizovať jeho emocionálny stav v profesionálnej náhradnej rodine; zabezpečenie psychologického poradenstva a terapie maloleťmu; postupné reintegrovanie biologických rodičov do života maloletého, periodické hodnotenie psychologického a emocionálneho stavu maloletého. Matka telefonicky kontaktovala CDR a uviedla, že otec sa aktuálne nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Podľa jej vyjadrení by mal byť vo výkone trestu do 10.04.2024.

9. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 16.01.2024 úrad preveroval možnosť zverenia maloletého A. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky zo strany otca, ktorá má už v náhradnej osobnej starostlivosti vnuka D. (syna svojej dcéry D.). Stará matka uviedla, že ďalšie dieťa si do starostlivosti zobrať nemôže. Úrad doteraz neoslovil žiadny príbuzný ani nikto iný za účelom zverenia maloletého do náhradnej osobnej či pestúnskej starostlivosti. Dňa 12.01.2024 úrad vykonal neohlásené šetrenie v domácnosti rodičov maloletého. V čase šetrenia manželia bývali v ubytovni vo I. M. D., ktorú považovali za dočasné riešenie, stále si hľadali nové bývanie. Bytová jednotka pozostávala zo spálne, chodby s malou kuchynkou, kúpeľňou a WC. Celé jadro bytu bolo na vyhovujúcej úrovni, pekne a účelne zariadené spolu s vybavením. V domácnosti však neboli nachystané veci pre maloletého A.. Byť manželia platili z polovice, druhú polovicu platil zamestnávateľ, teda hradili nájom vo výške cca 200 eur mesačne. Svoj príjem manželia uvádzali spoločne vo výške cca 800 eur/týždeň. Matka uviedla, že zmluvu majú na dobu, dokedy budú v pekárni pracovať. Nijakú zmluvu však nepredložili. Manželia pracovali na spoločnej zmene, vedeli by si však prehodiť pracovný čas. Počas šetrenia (okolo 12:20 hod) otec uvádzal, že sa ponáhľajú do práce, lebo ich čaká nočná zmena, ktorá im začína o 13:00 hod. Matka uviedla, že sa s deťmi kontaktujú, boli za nimi začiatkom januára 2024. Potvrdili, že sa s CDR spolupráca zlepšila, zo začiatku maloleť A. svoju matku nespoznal, ale neskôr za ňou šiel. Záverom ÚPSVaR Malacky zhodnotil, že aktuálny byt, v ktorom v tom čase rodičia bývali, je síce vhodným pre maloleté dieťa, avšak nevedeli uviesť dokedy budú v ubytovni bývať. Úrad vyhodnotil, pomery u rodičov ako nestabilné a navrhol nariadiť ústavnú starostlivosť.

10. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Malacky zo dňa 26.03.2024 od posledného pojednávania dňa 18.01.2024 rodičia úrad nekontaktovali. Dňa 14.03.2024 bol úradu doručený oznam o nadchádzajúcom prepustení otca maloletého z výkonu trestu odňatia slobody, pričom prepustenie malo byť dňa 10.04.2024. O tejto skutočnosti rodičia úrad neinformovali. Dňa 21.03.2024 úrad vykonal neohlásené sociálne šetrenie v domácnosti rodičov maloletého. Pracovníkom úradu otvorila matka, ktorá ich spočiatku nechcela vpustiť do bytovej jednotky a uviedla, že je chorá, že práve ide na pohotovosť. Matka uvádzala, že aj naďalej pracuje v pekárni na 12-hodinové zmeny, 2 dni pracuje a 2 dni má voľno. Manželia plánujú zostať na ubytovni, nájomnú zmluvu majú vraj na dlhodobu. Nájomné platia v sume cca 500 Eur, výplaty dostávajú manželia v dvojtýždňovom intervale v sume 670 eur každý/za 2 týždne. Matka ďalej uvádzala, že s manželom platia stanovené výživné, ale minulý mesiac ešte nezaplatili, akonáhle im príde nasledujúca výplata, pôjdu na poštu výživné uhradiť. V správe od CDR Pezinok je však uvedené, že výživné rodičia detí uhradili iba raz, a to v mesiaci február vo výške 36,83 eur na každé maloleté dieťa. Vo veci zanedbania povinnej výživy voči maloleťým deťom bolo voči rodičom vedené konanie na Okresnom súde Pezinok. Rozsudok Okresného súdu Pezinok boli rodičia maloletého uznaní vinnými a súd uložil otcovi trest povinnej práce vo výmere 200 hodín a matke trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov, ktorý jej podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 24 mesiacov. Bytová jednotka rodičov bola vyhodnotená za vyhovujúcu, pokiaľ si rodičia zabezpečia aj ďalšie postele pre deti. Rodičia však ešte nemali pripravené veci pre maloleté deti, pani A. uviedla, že veci ešte privezú, na základe čoho bolo zhodnotených, že ani od posledného pojednávania v predmetnej veci rodičia nerealizovali náležité kroky, ktoré im boli odporúčané, a ktoré mali viesť k návratu maloleťých detí do ich starostlivosti. Matka bola dopytovaná, kde sa nachádza otec maloletého, na čo matka uviedla, že je práve v práci. Matke pracovníci

úradu povedali, že vedia o tom, že je jej manžel vo výkone trestu odňatia slobody. Zostala prekvapená, že o tom vedia a následne uviedla, že otec už bol v podmienke a s kamarátom išiel previezť z I. M. D. do A. pokazené auto. Matka bola konfrontovaná s tým, že dňa 21.03.2024 kontaktovala sociálne oddelenie CDR, kde uvádzala, že otec sa aktuálne nachádza vo výkone trestu odňatia slobody za prevádzanie Ukrajincov. Z uvedeného sa nedá posúdiť, ktoré z týchto dvoch tvrdení je pravdivé. Informovali sa či rodičia podali návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti nad ich maloletými deťmi – F., D., G. a H.. Rodičia si zatiaľ návrh nepodali. Matka bola požiadaná, aby predložila pracovnú a nájomnú zmluvu a bola dopýtaná ohľadne toho, či majiteľ ubytovne súhlasí s tým, že by do bytovej jednotky pribudlo 5 detí. Matka uvádzala, že u majiteľa ubytovne to majú vybavené. Dohodli sa, že matka im nasledujúci deň zmluvy prinesie na úrad. Matka sa nedostavila a ani nedala vedieť, že nepríde. Dňa 25.03. ich telefonicky kontaktovala, že neprišla lebo išla na pohotovosť a necíti sa dobre. Následne sa pracovníci úradu stretli s majiteľom ubytovne, ktorého sa pýtali, či súhlasí s tým, aby deti bývali na ubytovni spolu s rodičmi. Mal vedomosť o tom, že by deti občasne chodievali k rodičom na krátkodobé pobyty. Nevedel sa však vyjadriť k možnosti, že by deti bývali v ubytovni natrvalo. Z priloženej správy CDR Pezinok vyplýva, že všetky deti si od príchodu do zariadenia zlepšili prospech, adaptácia u súrodencov maloletého prebehla veľmi rýchlo, keďže už boli v minulosti v CDR umiestnené a okolie aj kamarátov poznali. Maloletý A. sa adaptoval pomalšie a vzhľadom na nízky vek potreboval viac času na stabilizáciu v novom prostredí. Od prijatia detí sa uskutočnil 1 pobyt maloletej F. a D. spolu so A. u rodičov. Úrad záverom správy konštatoval, že rodičia spočiatku navštevovali deti pravidelne, informovali sa o nich, no v súčasnosti sa plánované pobyty v domácnosti rodičov nerealizujú a neprebíha ani osobný kontakt rodičov s nimi. Spoluprácu s rodičmi úrad hodnotí ako nedostatočnú, bez akejkoľvek iniciatívy rodičov, do sociálneho šetrenia sa s úradom nekontaktovali a ani neuviedli aktuálne zmeny, ktoré nastali v ich živote a to napriek tomu, že boli na túto povinnosť opakovane upozornení. Z vyššie uvedených zistených informácií nemal úrad za preukázané, že by si rodičia upravili svoje pomery. Preto úrad navrhuje nariadiť ústavnú starostlivosť nad maloletým A. do doby, kým rodičia preukážu dlhodobú stabilizovanosť svojich pomerov. Prílohou správy bola správa CDR Pezinok zo dňa 22.03.2024, rozsudok Okresného súdu Pezinok č.k. 46T/108/2022-150 zo dňa 04.12.2023, ktorým boli rodičia uznaní za vinných za prečin zanedbania povinnej výživy a oznámenie o prepustení otca z výkonu trestu.

11. Podľa priloženej správy CDR Pezinok zo dňa 22.03.2024 rodičia maloletého sú so svojimi deťmi v pravidelnom telefonickom kontakte 2x do týždňa. V dňoch 11.12.2023, 02.01.2024, 17.01.2024 a 02.02.2024 boli uskutočnené stretnutia s deťmi v CDR. V dňoch 02.02.2024 a 07.02.2024 sa uskutočnili 3-hodinové vychádzky rodičov s deťmi. V dňoch 06.03.2024-09.03.2024 sa uskutočnil pobyt F., D. a maloletého A. v domácnosti rodičov. Dievčatá sa vrátili z pobytu spokojné. D. poskytovala starostlivosť počas pobytu u rodičov A., lebo pri matke plakal. Od tohto pobytu sa neuskutočnila žiadna vychádzka, matka sociálne oddelenie CDR kontaktuje raz do týždňa s tým, že tvrdila, že je veľmi chorá a nemôže prísť – toto sa stalo opakovane. Otec po pobyte CDR nekontaktuje vôbec. CDR zhodnotilo spoluprácu s rodičmi ako slabšiu, voči pracovníkom CDR sú často v odpore, komunikácia s nimi je na slabej úrovni, sklzá k emočnému správaniu a je ťažko sa s nimi na niečom dohodnúť.

12. Podľa správy ÚPSVaR Malacky zo dňa 27.03.2024 rodičom bol zo strany aktuálneho zamestnávateľa ukončený pracovný pomer a musia sa z prenajatého bytu do konca týždňa vystaňovať. Matka uvádzala, že si hľadá ubytovanie v krízových centrách. S rodičmi bola dohodnutá ich účasť na prípadovej konferencii dňa 15.04.2024 v CDR Pezinok. Prílohou správy bola mailová komunikácia ÚPSVaR a CDR Pezinok.

13. Podľa správy ÚPSVaR Malacky zo dňa 22.04.2024 sa dňa 15.04.2024 uskutočnila v CDR Pezinok prípadová konferencia, na ktorú sa dostavili obaja rodičia, ktorí uviedli, že si stále hľadajú nové bývanie. Oslovili sociálnu pracovníčku mesta A., ktorá im síce nedokázala prideliť sociálny byt, pretože sú všetky plne obsadené, avšak ponúkla rodičom možnosť informovať sa v Mestskej ubytovni Fortuna v Bratislave. Toho času im pomáha vybaviť si tam ubytovanie, všetko je v štádiu riešenia, pretože manželia musia mať trvalý pobyt v Bratislave. Aktuálne býva matka v E. I. u svojej rodiny, otec býva striedavo u svojej matky v A. a s manželkou v E. I.. Otec opätovne začal pracovať v pekárni vo I. M. D., matka má podpísať zmluvu s N. D. a následne má začať pracovať ako balička v uvedenej firme.

14. Kolízny opatrovník maloletého na pojednávaní uviedol, že k zmene pomerov u rodičov od realizovania prípadovej konferencie neprišlo. Rodičia boli aj z ich strany upovedomení o termíne pojednávania a uvádzali, že sa dostavia. Rodičia prišli o bývanie vo I. M. D. O. odvtedy si maloletého

a jeho súrodencov na krátkodobý pobyt nežiadali. Bol realizovaný zatiaľ jeden krátkodobý pobyt maloletého u rodičov ešte vo Vysokej pri Morave. Matka však mala problém zabezpečovať starostlivosť o maloletého, keďže maloletý pobyt psychicky ťažko znášal. Aj sama potom zhodnotila, že zatiaľ je dobré ak bude u PNR. So starostlivosťou jej pomáhala dcéra D.. U všetkých detí rodičov sú pozorované psychické problémy. Bolo apelované na rodičov, aby povedali deťom, aká je ich situácia. Maloletý A. sa v rámci CDR stretáva so súrodencami. Rodičia sa s CDR kontaktujú, informujú sa ohľadom detí. Rodičia naposledy sociálnym pracovníkom uvádzali, že otec by mal znovu začať pracovať v pekárni a matka by mala podpísať zmluvu v N.. Rodičom aktuálne pomáha sociálna pracovníčka zo A. získať ubytovanie v ubytovni v Bratislave.

15. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

16. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

17. Podľa § 44 ods. 3 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

18. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

19. Podľa ust. § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

20. Podľa ust. § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

21. Podľa ust. § 54 ods. 3 Zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

22. Podľa ust. § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

23. Podľa ust. § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

24. Podľa ust. § 55 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine, ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa.

25. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

26. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

27. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

28. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

29. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

30. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

31. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

32. Podľa ust. § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

33. Podľa ust. § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

34. Podľa § 217 ods. 1 prvej vety Civilného sporového poriadku, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

35. Zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti inej osoby než rodiča (či už fyzickej alebo právnickej) je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov; musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu starostlivosť o dieťa. V prípade nariadenia ústavnej starostlivosti musí byť tiež splnená podmienka, že nie je možné zverenie maloletého dieťaťa do pestúnskej alebo náhradnej osobnej starostlivosti a u dieťaťa, ktoré je osvojiteľné, ani do predosvojiteľskej starostlivosti. Dôvody na strane rodičov, pre ktoré nie sú spôsobilí poskytovať dieťaťu osobnú starostlivosť, môžu mať subjektívny i objektívny charakter. Môžu byť spôsobené zavineným zanedbávaním starostlivosti alebo aktuálnou nezavinenou neschopnosťou rodičov postarať sa o svoje maloleté dieťa. Ústavná starostlivosť je jednou z foriem náhradnej starostlivosti a má voči iným formám náhradnej starostlivosti subsidiárny charakter. Ústavná starostlivosť predstavuje vždy krajné riešenie, keďže práve zdravé rodinné prostredie je najvhodnejším prostredím pre riadnu výchovu detí.

36. Záujem maloletého dieťaťa je pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa dieťaťa týkajú vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, čl. 5 Zákona o rodine). Medzi záujmami dieťaťa a rodičov musí byť zachovaná rovnováha, pričom pri

hľadání tejto rovnováhy musí byť osobitný význam venovaný najvyšším záujmom dieťaťa, ktoré môžu prevažovať nad záujmami rodiča (Uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 379/2010).

37. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že situácia u rodičov maloletého je dlhodobá nestabilná. Rodičia sa pokúšali prevziať starostlivosť o všetky svoje maloleté deti - teda aj o súrodencov maloletého, nad ktorými bola rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 8P/37/2020-91 zo dňa 18.12.2020 nariadená ústavná starostlivosť, pričom súrodenci maloletého boli neodkladným opatrením tunajšieho súdu rodičom do starostlivosti prinavrátení, keďže sa v tom čase javilo, že rodičia si podmienky upravili. Rodičia však starostlivosť o svoje maloleté deti po ich navrátení do starostlivosti rodičov nezvládali na požadovanej úrovni – nedokázali zabezpečiť dochádzku detí do základnej školy, príprava detí na vyučovanie bola nedostatočná, rodičia opakovane prišli o bývanie, čo vyústilo až do situácie, že sami žiadali o opätovné umiestnenie detí do Centra pre deti a rodiny. Rozsudkom Okresného súdu Malacky č.k. 9P/208/2022-137 zo dňa 07.12.2023 bol návrh rodičov na zrušenie ústavnej starostlivosti nad súrodencami maloletého zamietnutý.

38. K nestabilnej situácii v rodine prispieva fakt, že otec sa opakovane dopúšťa trestnej činnosti (o čom svedčí otcov odpis z registra trestov - kde k 04.12.2023 mal otec 8 záznamov), čo aj počas konania o nariadenie ústavnej starostlivosti viedlo k tomu, že otec sa ocitol vo výkone trestu odňatia slobody. Zo správ úradu ako aj Centra pre deti a rodiny Malacky vyplýva, že spolupráca s rodičmi bola často problematická a rodičia poskytovali úradu niekedy aj zavádzajúce informácie o svojej situácii.

39. Rodičia síce javia o svoje maloleté deti záujem, stretávajú sa s nimi na pôde CDR a udržiavajú telefonický kontakt, nedokázali si však za celý čas po umiestnení maloletého do zariadenia upraviť svoje sociálne, osobné a bytové pomery tak, aby bolo možné uvažovať o navrátení maloletého (či jeho súrodencov) do starostlivosti rodičov. Aj z prežívania maloletého, ktorý mal ťažšiu adaptáciu po umiestnení do profesionálnej náhradnej rodiny a následne citlivo reagoval pri krátkodobom pobyte u rodičov, je zrejme, že nevyhnutne potrebuje stabilné, bezpečné a zdravé rodinné prostredie, ktoré však rodičia maloletému ani jeho súrodencom aktuálne zabezpečiť nedokážu. Zo strany ÚPSVaR Malacky aj CDR Pezinok boli rodičia motivovaní, aby si zastabilizovali svoje bytové podmienky, našli si stabilnú prácu a robili kroky k tomu, aby im mohol byť maloletý spolu s jeho súrodencami navrátený do starostlivosti. Situácia rodičov je však naďalej z pohľadu možnosti vykonávať starostlivosť o maloletého nevyhovujúca.

40. Maloletý je už pol roka umiestnený v CDR Pezinok a rodičia si za ten čas neupravili svoje pomery tak, aby sa mohli o neho osobne starať. Vzhľadom na dĺžku pobytu maloletého v zariadení na základe nariadeného neodkladného opatrenia, počas ktorého si rodičia svoje pomery neupravili, súd nevidel dôvodné ukladať najskôr výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3 Zákona o rodine. Takýto postup by v danom prípade nemal svoje opodstatnenie a po čase, čo je maloletý umiestnený v zariadení na základe neodkladného opatrenia by nevedol k potrebnej stabilizácii jeho výchovného prostredia. Výchovným opatrením by bol jeho pobyt v zariadení len formálne predĺžený na 6 mesiacov, čo by vzhľadom na doterajší stav, keď rodičia si za celú dobu pomery neupravili, situáciu maloletého neriešilo. Okrem toho súd aj po nariadení ústavnej starostlivosti túto sleduje a minimálne v polročnom intervale skúma jej opodstatnenie. Zároveň bola rodičom uložená ročná lehota na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloletého. Súd zastáva názor, že preukázanú dlhodobú neschopnosť rodičov sa o maloletého postarať je nutné považovať za závažnú prekážku brániacu rodičom v starostlivosti o dieťa podľa (§ 54 ods. 2 písm. b/ Zákona o rodine).

41. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že je dôvodné, aby bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť, keďže rodičia nemajú vytvorené podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloletého, pri starostlivosti o svoje maloleté deti opakovane zlyhávali a v súčasnosti nedokážu poskytnúť maloletému stabilné a bezpečné prostredie, v čoho dôsledku by výchova maloletého v starostlivosti rodičov bola vážne ohrozená. Zároveň aktuálne nie je možné ani zverenie maloletého do inej formy náhradnej starostlivosti, keďže zo správ úradu vyplýva, že tu nie je žiadna iná osoba, ktorá by starostlivosť o maloletého chcela a mohla zabezpečovať. Nariadenie ústavnej starostlivosti je aktuálne jedinou možnosťou ako zabezpečiť po každej stránke riadnu starostlivosť o maloletého tak, aby bol zabezpečený jeho zdravý psychický a fyzický vývin. Súd rozhodol, že ústavná starostlivosť sa bude vykonávať naďalej v Centre pre deti a rodiny Pezinok, kde je maloletý už v súčasnosti umiestnený na základe neodkladného opatrenia a kde sú umiestnení aj jeho súrodenci.

42. Nariadením ústavnej starostlivosti vyživovacia povinnosť rodičov nezaniká. Rodičia maloletého sú preto povinní prispievať na maloletého výživným, a to zariadeniu, v ktorom je maloletý umiestnený. Vzhľadom k zisteným majetkovým pomerom na strane rodičov maloletého súd vzhľadom ako dôvodné určiť každému z rodičov vyživovaciu povinnosť v zákonnej minimálnej výške, ktorú je povinný každý rodič jednotlivo platiť bez ohľadu na jeho schopnosti a možnosti, teda vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne. Súd pri určovaní vyživovacej povinnosti zohľadnil počet vyživovacích povinností rodičov, keď rodičia majú spolu 5 vyživovacích povinností k maloletým deťom a prihliadol na ich celkovú majetkovú a sociálnu situáciu – nemajú stále bývanie, stálu prácu a príjem, keďže sa živia prevažne brigádnickou činnosťou (aj to nie stabilnou) a počas obdobia, keď mali deti vo svojej starostlivosti, dostávali sa do situácií, keď boli odkázaní na materiálnu pomoc (vo forme oblečenia či potravínových balíčkov).

43. Súd poznamenáva, že suma životného minima na nezaopatrené dieťa je stanovená zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime. Výška súm životného minima je potom každý rok s účinnosťou od 01.07. stanovená opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Keďže sa sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa k 01. júlu každoročne menia, súd do výroku rozhodnutia dal percentuálne určenie. Toho času je suma životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa určená vo výške 122,77 Eur mesačne, z toho 30 % činí sumu 36,83 Eur.

44. Podľa ust. § 363 Civilného mimosporového poriadku, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

45. Vzhľadom na to, že súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti vo veci samej, nariadené neodkladné opatrenie, o dočasnom zverení maloletého A. do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Pezinok, zrušil.

46. O trovách konania rozhodol súd s poukazom na ust. § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Malacky, písomne, trojmo.

Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolaie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 44 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/95 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), ktorá môže byť vykonaná spôsobmi uvedenými týmto zákonom (§ 62 a nasl. zákona č. 233/95 Z. z.). Ak ide o rozhodnutie vo veciach starostlivosti o maloletého, styku s maloletým alebo inej ako peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorý môže byť uskutočnený spôsobom ust. zákonom č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (§ 370 a nasl. C.m.p.).